

UDC 378.091.59(477.46)
DOI: 10.34671/SCH.SVB.2021.0502.0002

©2021 Контент доступен по лицензии CC BY-NC 4.0
This is an open access article under the CC BY-NC 4.0 license
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ІНТЕРЕСІВ ТА ПОТРЕБ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

© Автор(и) 2021

ORCID: 0000-0001-7140-094X

РЕВНІЮК Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з гуманітарних питань

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(20300, Україна, Умань, вулиця Садова, 2, e-mail: nataliyarevnyuk75@gmail.com)*

Анотація. У статті представлено теоретичні та практичні аспекти створення освітнього середовища університету як чинника розвитку потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, охарактеризовано та розкрито його розвивальний та виховний потенціал, особливості впливу на особистість та студентський колектив, які сприяють їхньому соціальному становленню. Доведено, що освітнє середовище закладу, побудоване на інтеграції науки, освіти та культури, забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж усього періоду навчання у закладі вищої освіти. Акцентовано увагу на тому, що сучасні студенти є повноправними та конструктивними партнерами в його управлінні, впливають на організацію, зміст та результати освітньої діяльності. Здобувач вищої освіти є не лише споживачем освітніх послуг та послуг сервісних служб університету, а й активним членом університетської спільноти. Розкрито структуру та напрями організації виховної роботи в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. Визначено форми, методи її реалізації та взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу. Розкрито особливості взаємодії адміністрації та органів студентського самоврядування у контексті реалізації прав студентів як громадян України, розвитку їхньої творчості, активності, відповідальності, формування вміння вирішувати соціальні, економічні та культурноосвітні проблеми.

Ключові слова: освітнє середовище, університет, здобувач освіти, соціальні навички, самоорганізація, виховання, громадсько-політична активність, підхід, організація.

UNIVERSITY EDUCATIONAL ENVIRONMENT AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF INTERESTS AND NEEDS OF HIGHER EDUCATION

© The Author(s) 2021

REVNIUK Nataliia Ivanivna, PhD in Pedagogics, Associate Professor,
Vice-Rector for Humanitarian Affairs

*Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University
(20300, Ukraine, Uman, Sadova Street, 2, e-mail: nataliyarevnyuk75@gmail.com)*

Abstract. The article presents theoretical and practical aspects of creating the educational environment of the university as a factor in the development of needs and interests of higher education, describes and reveals its developmental and educational potential, features of influence on the individual and student body that contribute to their social development. It is proved that the educational environment of the institution, built on the integration of science, education and culture, ensures the acquisition of social skills by higher education students during the entire period of study at the institution of higher education. Emphasis is placed on the fact that modern students are full and constructive partners in its management, influence the organization, content and results of educational activities. The applicant for higher education is not only a consumer of educational services and services of the university, but also an active member of the university community. The structure and directions of the organization of educational work in Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University are revealed. The forms, methods for implementing student self management and the interaction of all subjects in the pedagogical process are determined. The peculiarities of the interaction between the administration and student self-management bodies in the context of implementing students' rights as citizens of Ukraine, the development of their creativity, activity, responsibility, and the ability to solve social, economic and cultural problems are revealed. The educational environment of the university is characterized, which creates opportunities for developing and building a student's personality, in particular, such as: freedom to accept the intending specialist's decision to get into the educational setting; initiating dialogue with people of different ages and different social groups; selecting different groups, communities and opportunities for their change; getting into the cultural, natural, informational space. The organization of educational work at the university provides an integrated activity of all subjects of educational work: students, student self-government bodies, deputy deans / director of the institute, curators and aims at finding new pedagogical technologies, methods (innovative and traditional) and forms (individual, group and mass), as well as accepting the priority of students' self-education, individual activities aimed at developing their personal potential.

Keywords: educational environment, university, applicant, social skills, self-organization, upbringing, social and political activity, approach, organization.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА УНИВЕРСИТЕТА КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ИНТЕРЕСОВ И ПОТРЕБНОСТЕЙ СОИСКАТЕЛЕЙ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

© Автор(ы) 2021

РЕВНІЮК Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор по гуманітарним вопросам

*Уманский государственный педагогический университет имени Павла Тычины
(20300, Украина, Умань, улица Садовая, 2, e-mail: nataliyarevnyuk75@gmail.com)*

Аннотация. В статье представлены теоретические и практические аспекты создания образовательной среды университета как фактора развития потребностей и интересов соискателей высшего образования, охарактеризованы и раскрыты его развивающий и воспитательный потенциал, особенности воздействия на личность и студенческий коллектив, способствующих их социальному становлению. Доказано, что образовательная среда учреждения, построенная на интеграции науки, образования и культуры, обеспечивает приобретение соискателями высшего образования социальных навыков (soft skills) в течение всего периода обучения в заведении высшего образования. Акцентируется внимание на том, что современные студенты являются полноправными и конструктивными партнерами в его управлении, влияют на организацию, содержание и результаты образовательной деятельности. Соискатель высшего образования является не только потребителем образовательных услуг и услуг сервисных служб университета, но и активным членом университетского сообщества. Раскрыта структура и направления орга-

низации воспитательной работы в Уманском государственном педагогическом университете имени Павла Тычины. Определены формы, методы ее реализации и взаимодействия всех субъектов образовательного процесса. Раскрыты особенности взаимодействия администрации и органов студенческого самоуправления в контексте реализации прав студентов как граждан Украины, развития их творчества, активности, ответственности, формирование умения решать социальные, экономические и культурно-просветительские проблемы.

Ключевые слова: образовательная среда, университет, соискатель образования, социальные навыки, самоорганизация, воспитание, общественно-политическая активность, подход, организация.

ВСТУП

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У зв'язку з реформуванням вищої школи та інтеграцією вищої освіти в Європейське співтовариство, основна ідея виховної роботи у закладах вищої освіти полягає у вихованні майбутнього фахівця, якому притаманні такі якості, як: патріотизм; високий професіоналізм, громадянська зрілість, політична культура, усвідомлення своїх прав і свобод, мобільність, відповідальність та самостійність у прийнятті рішень, працелюбство, прагнення до самоосвіти та самовдосконалення, комунікативність, емпатійність тощо. Вирішення окреслених завдань можливе за умови конструктивно організованої виховної роботи, продуманого вибору форм, методів її реалізації та скоординованої взаємодії всіх суб'єктів педагогічного процесу. Підготувати людину демократичного мислення і дії може тільки система, демократизм організації та управління якою відповідає найбільш високим показникам сучасності. Реформування вищих навчальних закладів, залучення до їх управління студентства та контроль з боку громадськості – це об'єктивна необхідність, зумовлена вимогами сучасного інноваційного суспільства щодо високої якості підготовки фахівців з вищою освітою.

Сучасний етап історичного розвитку України характеризується істотними змінами в житті її народу, оновленням усіх сфер діяльності людини, переорієнтацією та утвердженням у свідомості нації нових світоглядних орієнтирів. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» метою вищої освіти є здобуття особою високого рівня наукових (творчих, мистецьких) професійних і загальних компетентностей, які необхідні для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань (Про вищу освіту).

Аналіз проблем і переваг системи вищої освіти України дозволяє сформулювати пріоритетні принципи розвитку вищої освіти в Україні, які визначатимуть концептуальну модель вищої освіти, зокрема: орієнтація на всебічний розвиток особистості; різноманітність; самоорганізація та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких розглядалися аспекти цієї проблеми і на яких обґрунтовується автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Проблема формування особистості, впливу різних чинників у цьому процесі, співвідношення понять, за допомогою яких аналізується це явище, не нова. Вона має свою історію, свою філософсько-соціологічну, психолого-педагогічну традицію. Проблеми створення освітнього середовища досліджували: О. Антонова (Антонова, 2010), М. Братко (Братко, 2015), О. Писарчук (Писарчук, 2020) та ін. Вони зазначають, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. Воно є простором спільного буття, перетворенням усіма суб'єктами виховання в чинник інтегративного впливу на процес розвитку і самореалізації особистості. Розвивальний ефект освітнього середовища забезпечується лише за наявності комплексу можливостей для саморозвитку всіх суб'єктів освітнього процесу.

Дослідники зазначають, що використання різних технологій сприяє створенню сприятливого освітнього середовища, надає можливість до саморозвитку й оволодіння комплексом умінь, навичок та якостей, з

яких складається професійна компетентність.

Обґрунтування актуальності дослідження. Формування особистості – процес соціального розвитку людини, становлення її як суб'єкта діяльності, члена суспільства, громадянина. Відбувається цей процес завдяки засвоєнню гуманітарних дисциплін, виховному впливу сім'ї, школи, суспільства, взаємодії з мистецькими явищами, здатності людини пристосовуватися до зовнішнього оточення, участі у громадському житті, свідомій її підготовці до самостійного дорослого життя. Кожна нова історична епоха породжувала нові методи впливу на особистість або колектив залежно від певного ставлення вихователя до вихованців, наявних суспільних відносин, культури діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до життя і праці, конкретних умов впливу та ін.

Освітнє середовище університету, побудоване на інтеграції науки, освіти та культури забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж усього періоду навчання у закладі вищої освіти. Сучасні студенти є повноправними та конструктивними партнерами в його управлінні, впливають на організацію, зміст та результати освітньої діяльності. Здобувач вищої освіти є не лише споживачем освітніх послуг та послуг сервісних служб університету, а й активним членом університетської спільноти.

Виховання майбутнього покоління, здатного вчитися впродовж життя, створювати й розвивати цінності громадянського суспільства й сприяти консолідації української нації в європейський і світовий простір зумовлює необхідність посилення виховного аспекту змісту освіти.

МЕТОДОЛОГІЯ

Формування мети статті. Метою статті є обґрунтування теоретичних та практичних аспектів створення освітнього середовища Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тычины як чинника розвитку потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, характеристика його розвивального та виховного потенціалу, особливостей впливу на особистість та студентський колектив, які сприяють їхньому соціальному становленню.

Постановка завдання. Для досягнення визначеної мети проаналізовано освітнє середовище університету, яке передбачає формування основних «soft skills», які поряд із професійними компетентностями визначають професійну самореалізацію фахівців: уміння працювати в команді, лідерські якості, креативність, організаторські здібності, комунікація, емоційний інтелект, робота з інформацією, системне мислення, мотивація.

РЕЗУЛЬТАТИ

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.

Для виконання основної мети освіти – підготовки кваліфікованого працівника відповідного рівня і профілю, компетентного, відповідального, що вільно володіє своєю професією і орієнтованого в суміжних галузях діяльності, здатного до ефективного роботи за фахом на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, необхідно, щоб освітнє середовище закладу вищої освіти мало в собі такі ресурсні умови і можливості, які б сприяли реалізації цієї педагогічної стратегії. На наш погляд, освітнє середовище ЗВО є впорядкованою цілісною сукупністю компонентів, взаємодія і інтеграція яких обумовлюють наявність в закладу освіти здатності створювати умо-

ви і можливості для цілеспрямованого і ефективного використання педагогічного потенціалу середовища в інтересах розвитку особистості всіх її суб'єктів. Одним із таких компонентів освітнього середовища є виховна робота.

Виховна робота зі студентами в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини є складовою освітнього процесу, зміст якої базується на Національній стратегії розвитку освіти в Україні, положеннях Закону України «Про вищу освіту», Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положень, які регламентують діяльність суб'єктів освітнього процесу (Сайт університету).

Пріоритетною метою виховної роботи є розвиток особистості майбутнього фахівця, якому притаманні такі його якості, як: патріотизм; високий професіоналізм, громадянська зрілість, політична культура, усвідомлення своїх прав і свобод, мобільність, відповідальність та самостійність у прийнятті рішень, працелюбство, прагнення до самоосвіти та самовдосконалення, комунікативність, емпатійність тощо.

Організація виховної роботи базується на таких пріоритетах:

- сприяння органам студентського самоврядування, підвищення соціальної активності студентів, їх самостійності та відповідальності;
- підтримки творчих молодіжних ініціатив;
- виховання активної громадянської позиції, патріотичної свідомості, толерантності, правової і політичної культури;
- формування та розвиток духовно-моральних якостей, культури спілкування й поведінки, сприятливого морально-психологічного клімату;
- формування культури здорового і безпечного способу життя.

Вищення окреслених завдань можливе за умови конструктивно організованої виховної роботи, продуманого вибору форм, методів її реалізації та скоординованої взаємодії всіх суб'єктів педагогічного процесу. В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини сформоване освітнє середовище, яке задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти через збалансованість фінансових, матеріально-технічних, навчально-методичних ресурсів та створення умов для всебічного розвитку студента як особистості у сучасному суспільстві. Розроблена та планомірно реалізується система заходів щодо формування особистості студента-професіонала із високими моральними принципами, творчого, інтелектуального та культурного громадянина.

Освітнє середовище закладу побудоване на інтеграції науки, освіти та культури. Для цього колектив продовжує популяризацію усталених традицій університету та започатковує інноваційні національно-культурні традиції регіону та міста. В університеті функціонує Центр культури і дозвілля «Гаудеамус», який спільно з усіма структурними підрозділами та адміністрацією забезпечує умови для задоволення культурних запитів студентів і працівників у сфері дозвілля, здійснення рекламно-інформаційної діяльності. Найбільш сприятливим для цього є тематичні центри та інші професійно орієнтовані організації, на базі яких формуються тимчасові молодіжні колективи (Студентська соціально-психологічна служба, Національно-патріотичний табір для студентської молоді «Дія», Гендерний центр, Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів», Молодіжний центр «START», Науково-практичний центр родинного виховання, Центр психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт». Проведено фестиваль педагогічної творчості, соціально-психологічної драми «Почуй! Побач!», благодійний Фестиваль

творчості «Рівні між собою ми. Будемо разом я і ти», фестиваль хореографічного та вокально-хорового мистецтва «Квітнева феєрія», конкурс учнівської творчості «Ми малюємо весну»; мистецько-освітній проект «Обдарована родина – обдарована дитина» та ін.

Загалом організація виховної роботи в університеті забезпечує інтегровану діяльність усіх суб'єктів виховної роботи: студентів, органів студентського самоврядування, заступників деканів / директора інституту, кураторів та спрямовується на пошук нових педагогічних технологій, методів (інноваційних та традиційних) і форм (індивідуальних, групових та масових), а також на визнання пріоритету самовиховання студентів, індивідуальної діяльності, спрямованої на розвиток їхнього особистісного потенціалу. Започатковані інноваційні заходи в університеті: етнофестиваль-ярмарок «Відкритий простір творчості», відкриття Малої картинної галереї студентських робіт, участь у проекті «Молодь змінить Україну», кубок ректора з гумору, відкриття туристичного сезону дендрологічного парку «Софіївка» та ін. Студенти та викладачі університету проводять багато зустрічей з цікавими та неординарними людьми, як під час навчальної, так і позанавчальної діяльності, що в свою чергу сприяє розвитку особистісного потенціалу кожного учасника освітнього процесу в нашому університеті.

Основним завданням сучасної системи національного виховання є формування громадянина, спроможного взяти участь у розбудові держави, зміцненні її незалежності, збереженні та примноженні національної культури. У складний для нашої держави час, для всього українського народу – студентська молодь відіграє значну роль у становленні нових прав і свобод, демократичного і вільного суспільства, у боротьбі за територіальну цілісність, ціною власного життя зокрема. Активна громадянська позиція молодих людей свідчить про те, що рівень патріотизму та культури нації у молоді значно зріс.

З метою виховання громадянськості та патріотизму, формування національної свідомості та громадсько-політичної активності студентської молоді в університеті запроваджена низка як традиційних, так і нових форм виховної роботи: святкування загальнодержавних свят, проведення тематичних вечорів, екскурсій-подорожей історичними місцями, організовували виставки художньої творчості, влаштовували календарно-обрядові та тематичні свята тощо, які представлено на рисунку.

Рис. 1 - Традиційні та інноваційні форми виховної роботи в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (фотограф Л. Дронь)

Важливим завданням виховання студентської молоді є забезпечення їхньої дозвілєвої культури та дотримання університетської корпоративної культури, морально-етичних принципів та професійних норм. Цьому сприяє розроблені етичний кодекс та кодекс академічної доброчесності. В університеті створені умови для

організації дозволяла студентів, формування у них естетичних смаків, розвиток творчих здібностей та обдарувань. На факультетах / інституті університету діють близько 70 різних гуртків, клубів за інтересами, студій дозволяла, творчих колективів тощо, кількість яких поступово збільшується. 13 колективів університету мають звання народного самодіяльного колективу (український хор «Кобзар», ансамбль танцю «Яворина», ансамбль сучасного танцю «Візаві», ансамбль «Музичні візерунки», жіночий академічний хор «Юність», Молодіжний камерний хор, жіночий вокальний ансамбль «Софія», інструментальний ансамбль «Акварелі», вокальний чоловічий гурт «Гонта», студентський театр драми і комедії, хореографічний ансамбль «Inspiration», дует гітаристів «Містерія», інструментальний дует «Ренесанс». Варто зазначити, що карантин – не перепона для творчості, не зважаючи на обмеження проведення масових заходів, творчі колективи університету брали активну участь в різних дистанційних конкурсах.

Сучасні студенти є повноправними та конструктивними партнерами в його управлінні, впливають на організацію, зміст та результати освітньої діяльності. Здобувач вищої освіти є не лише споживачем освітніх послуг та послуг сервісних служб університету, а й активним членом університетської спільноти. Тому першочерговим завданням університету є підтримка студентської ради, як осередку формування громадянської компетентності студентської молоді, розвитку і модернізації освітнього середовища ЗВО, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаційної роботи, формування майбутньої еліти нації. Ключовою умовою підвищення якості освіти майбутніх фахівців є взаємодія учасників освітнього процесу. Під час карантину на факультетах/інституті створене таке середовище, яке забезпечує можливості для саморозвитку студентів через інтеграцію діяльності кураторів, керівників творчих колективів, органів студентського самоврядування, студентів, громадських організацій.

Керівництвом університету забезпечено належні умови для діяльності органів студентського самоврядування. Традиційними є зустрічі студентської ради з адміністрацією університету. Члени студради є членами Вченої ради університету (факультетів / інституту), ректорату, ради трудового колективу, стипендіальної комісії. У контексті дистанційного навчання саме органи студентського самоврядування активно залучалися до ефективного його забезпечення, дотримання прозорості та відкритості. Студенти є учасниками стипендіальної комісії, без погодження із студрадою не проводяться відрахування, переведення студентів з закладу вищої освіти та їх поновлення на навчання; поселення осіб, які навчаються в університеті, у гуртожиток і виселення їх із гуртожитку.

Під час навчання студенти активно інтегрують з громадським середовищем міста Умань: вони є активними учасниками академії молодіжного лідера при Уманській міській раді, членами Молодіжної ради міста Умань, студентської ради при Міністерстві інформаційної політики в Україні. Студентська рада є організатором та активним учасником заходів різного рівня та спрямування, що проходять в університеті, в місті, області, країні. Студенти УДПУ брали участь в обговоренні типового положення про органи студентського самоврядування у Міністерстві освіти і науки України; стали учасниками «Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України», проєкту «Молодь змінить Україну» тощо.

Завдяки спільним зусиллям керівництва та громади міста, активної участі наших студентів та професорсько-викладацького складу Умань отримала міжнародний статус-кандидата престижної світової ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді» та виборює право називатися молодіжною столицею України!

В університеті активно здійснюється популяризація здорового способу життя та створення здорового психолого-педагогічного середовища. Така стратегія передбачає створення всіх умов, щоб від участі у масовому спорті перейти до завоювання спортивних досягнень олімпійського рівня. Спортивно-масова робота це, система заходів з масового спорту та фізичного виховання, спрямованих на створення умов для забезпечення оптимальної рухової активності кожної людини за місцем навчання, роботи, проживання та відпочинку для зміцнення здоров'я й профілактики захворювань, активного дозвілля.

Кожен студент та співробітник університету має змогу реалізувати право на поліпшення фізичного стану та досягнення належного рівня спортивних успіхів відповідно до фізичних здібностей.

Отже, можемо констатувати, що структура та напрямки організації виховної роботи в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, визначені форми, методи її реалізації та взаємодії всіх суб'єктів освітнього процесу забезпечують реалізацію прав студентів як громадян України, сприяють розвитку їхньої творчості, активності, відповідальності, формуванню вміння вирішувати соціальні, економічні та культурноосвітні проблеми.

ОБГОВОРЕННЯ.

Вважаємо, що організація виховної роботи в університеті забезпечує інтегровану діяльність усіх суб'єктів виховної роботи: студентів, органів студентського самоврядування, заступників деканів / директора інституту, кураторів та спрямовується на пошук нових педагогічних технологій, методів (інноваційних та традиційних) і форм (індивідуальних, групових та масових), а також на визнання пріоритету самовиховання студентів, індивідуальної діяльності, спрямованої на розвиток їхнього особистісного потенціалу. У цьому аспекті слід наголосити, що Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини напроваджував власні форми і методи роботи. Більшість з них вже є традиційними, проте ініціативність та творчість студентів та викладачів нашого університету постійно поповнює цей арсенал новими цікавими формами роботи.

ВИСНОВКИ

Репутацію університету створює репутація самих студентів як безпосередніх споживачів освітніх послуг. Обираючи ЗВО, вони цікавляться не тільки прогресивністю програм навчання, а й нормами поведінки студентів, з якими він буде спілкуватися. Високим попитом у студентів користуються ЗВО, які дають якісні знання, можливості культурного і професійного зростання.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини створена особлива атмосфера конструктивної взаємодії, що стимулює студентів до активної діяльності, які одночасно є її учасниками, ініціаторами, організаторами. В університеті сформоване освітнє середовище, яке задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти через збалансованість фінансових, матеріально-технічних, навчально-методичних ресурсів та створення умов для всебічного розвитку студента як особистості у сучасному суспільстві. Розроблена та планомірно реалізується система заходів щодо формування особистості студента-професіонала із високими моральними принципами, творчого, інтелектуального та культурного громадянина. Створення такого середовища, в якому студенти можуть і активно реалізують свої самоврядні функції є важливим завданням для керівників закладів вищої освіти. Таке середовище є комплексом сприятливих умов, які стимулюють студентів до активної діяльності, які одночасно є її учасниками, ініціаторами, організаторами. Перспективу подальших досліджень у контексті розвитку потреб та інтересів здобувачів освіти вбачаємо у розкритті особливостей застосування сучасних форм, засобів і методів виховання

та впливу громадських організацій, сім'ї, засобів масової інформації та змін соціально-економічного розвитку суспільства на означений процес.

REFERENCES:

1. *Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu»*. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (data zvernennia: 21.02.2021).
2. Antonova O. *Osvitnie seredovyshe vyshchoho navchalnogo zakladu yak vplyvnyi chynnyk rozvytku obdarovanosti studentiv. Novi tekhnologii navchannia: zb. nauk. prats. Navchalno-vykhovne seredovyshe ta moralnist u KhKhI stolitti. Spets. vypusk № 62. Kyiv-Vinnytsia: In-t innovatsiynykh tekhnologii i zmistu osvity MON Ukrainy, Akademiia mizhnarodnoho spivrobitnytstva z kreatyvnoi pedahohiky*, 2010. S. 24–28.
3. Bratko M. *Osvitnie seredovyshe vyshchoho navchalnogo zakladu: funktsionalnyi aspekt. Pedahohichni protses: teoriia i praktyka*, № 1-2 (46-47), 2015. S. 11–17.
4. Pysarchuk O. *Osvitno-rozvyvalne seredovyshe yak faktor pidvyshchennia yakosti pidhotovky maibutnikh uchyteliv. Partnerstvo vzaïemodii yak faktor pidvyshchennia yakosti osvity: Materialy mizhnarodnoho naukovopraktychnoho seminaru (m. Ternopil, 18 liutoho 2020 r.)*. Ternopil: TNPU, 2020. S. 42–44.
5. *Sait Umanskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Pavla Tychny. URL: https://udpu.edu.ua* (data zvernennia: 21.02..2021).

Received date: 23.02.2021

Revised date: 06.04.2021

Accepted date: 27.05.2021